

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/21/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6419202671
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6419202671.3

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudcov JUDr. Amy Odalošovej a JUDr. Danice Kočíčkovej, vo veci starostlivosti o maloletého Q. G., narodeného XX. XX. XXXX, trvale bytom Ul. H. XXX, XXX XX U. nad U. a o maloletú F. G., narodenú XX. XX. XXXX, trvale bytom Ul. H. XXX, XXX XX U. nad U., t. č. v Centre pre deti a rodiny, Dom svätej Alžbety, krízové stredisko, n. o., Ul. 9. mája 74, 974 01 Banská Bystrica, obe zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, deti rodičov - otca Q. R., narodeného XX. XX. XXXX, trvale bytom P., t.č. Ul. G. XX/X, XXX XX P. a matky F. J., narodenej XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX U. XXX, t. č. E. XXX/XX, XXX XX J. H., zverené v pestúnskej starostlivosti manželov 1/ R. G., narodeného XX. XX. XXXX, 2/ A. G., narodenej XX. XX. XXXX, obaja trvale bytom Ul. H. XXX, XXX XX U. nad U., obaja právne zastúpení Mgr. et Mgr. Líviou Šouc Kostovou, advokátkou, so sídlom Pod Donátom 5, 965 01 Žiar nad Hronom, v odvolacom konaní za účasti Krajskej prokuratúry Banská Bystrica, so sídlom Partizánska cesta 1, 975 62 Banská Bystrica, o uloženie výchovného opatrenia, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní pestúnov 1/, 2/ proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 27P/28/2019-145 zo 4. decembra 2019 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 27P/28/2019-152 z 13. decembra 2019 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 27P/28/2019-165 z 20. decembra 2019 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 27P/28/2019-223 z 24. marca 2020 a proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 27P/28/2019-162 z 20. decembra 2019 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 27P/28/2019-223 z 24. marca 2020, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 27P/28/2019-145 zo 4. decembra 2019 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 27P/28/2019-152 z 13. decembra 2019 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 27P/28/2019-165 z 20. decembra 2019 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 27P/28/2019-223 z 24. marca 2020 vo výrokoch týkajúcich sa uloženia výchovného opatrenia maloletému Q. G., narodenému XX. XX. XXXX (VI. výrok) a o predbežnej vykonateľnosti výroku, ktorým nariadil výchovné opatrenie maloletému Q. G. (VII. výrok) vrátane závislého výroku o trovách konania (VIII. výrok) z r u š u je a vec mu v tomto rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

II. Uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 27P/28/2019-162 z 20. decembra 2019 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 27P/28/2019-223 z 24. marca 2020 z r u š u je a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 04. 12. 2019 rozhodol tak, že maloletú F. G., nar. XX. 7. XXXX, odníma z pestúnskej starostlivosti manželov R. G., nar. XX. XX. XXXX a A. G., nar. XX. XX. XXXX (ďalej aj „pestúni 1/, 2/“) a nariaďuje ústavnú starostlivosť, ktorú bude zabezpečovať Centrum pre deti a rodinu, Dom sv. Alžbety, krízové stredisko, n. o., Ul. 9. mája 74, Banská Bystrica (I.

výrok). Matke maloletej F. F. J., nar. XX. XX. XXXX (ďalej aj „matka“), uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej F. G. výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa určené osobitným zákonom mesačne, vždy do 25. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodinu, Domu sv. Alžbety, krízové stredisko, n. o., Ul. 9. mája 74, Banská Bystrica (II. výrok) a otcovi maloletej F. Q. R., narodenému XX. XX. XXXX (ďalej aj „otec“) uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej F. G. výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa určené osobitným zákonom mesačne, vždy do 25. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodinu, Domu sv. Alžbety, krízové stredisko, n. o., Ul. 9. mája 74, Banská Bystrica (III. výrok). Zároveň súd prvej inštancie rozhodol, že pestúnsku starostlivosť, do ktorej bola zverená maloletá F. G., nar. XX. XX. XXXX (ďalej aj „maloletá F.“), rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 9P/27/2016-55, z 02. 08. 2016, zrušuje (IV. výrok) s tým, že týmto rozsudkom sa ruší výrok I. uznesenia Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 27PPom/1/2019-6 zo 07. 06. 2019 (V. výrok).

Súd prvej inštancie nariadil výchovné opatrenie, ktorým dočasne odňal maloletého Q. G., nar. XX. XX. XXXX (ďalej aj „maloletý Q.“) z pestúnskej starostlivosti manželov R. G., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Ul. H. XXX, U. nad U. a A. G., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Ul. H. XXX, U. nad U. (ďalej aj „pestúni 1./2.“) a zveril ho do starostlivosti Centra pre deti a rodiny, Dom svätej Alžbety, krízového strediska, n. o., Ul. 9. mája 74, Banská Bystrica (ďalej aj „Centrum“), za účelom zabezpečenia odbornej diagnostiky najdlhšie po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku (VI. výrok) a konštatoval, že výrok, ktorým nariadil výchovné opatrenie maloletému Q. R., je predbežne vykonateľný (VII. výrok). O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (VIII. výrok).

Opravným uznesením č.k. 27P/28/2019-152 zo dňa 13. 12. 2019 súd prvej inštancie opravil výrok IV. rozsudku prvoinštančného súdu č.k. 27P/28/2019-145 zo dňa 04. 12. 2019 tak, že správne označenie rozsudku má správne znieť: „č.k. 10P/367/2009-71 z 18. 12. 2009.“

Opravným uznesením č.k. 27P/28/2019-165 z 20. decembra 2019 súd prvej inštancie opravil výrok VII. rozsudku prvoinštančného súdu č.k. 27P/28/2019-145 zo dňa 04. 12. 2019 tak, že v časti označenia maloletého Q. má správne znieť: „Q. G.“

Opravným uznesením č.k. 27P/28/2019-223 zo dňa 24. 03. 2020 súd prvej inštancie okrem iných opravil záhlavie rozsudku prvoinštančného súdu č.k. 27P/28/2019-145 zo dňa 04. 12. 2019, záhlavie uznesenia prvoinštančného súdu č.k. 27P/28/2019-152 zo dňa 13. 12. 2019, záhlavie uznesenia prvoinštančného súdu č.k. 27P/28/2019-162 z 20. decembra 2019, záhlavie uznesenia prvoinštančného súdu č.k. 27P/28/2019-165 z 20. decembra 2019 tak, že doplnil zastúpenie maloletých detí Q. G. a F. G. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica.

Z odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu vyplýva, že kolízny opatrovník sa návrhom domáhal nariadenia neodkladného opatrenia a uloženia výchovného opatrenia maloletej F. a maloletému Q..

Návrh na začatie konania vrátane návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia kolízny opatrovník odôvodnil tým, že rozsudkom okresného súdu č. k. 10P/367/2009-71 z 18. 12. 2009 boli maloleté deti zverené do spoločnej pestúnskej starostlivosti manželov G.. Dňa 06. 06. 2019 o 23.50 hod. sa maloletá F. dostavila na Obvodné oddelenie Policajného zboru Žiar nad U. z dôvodu, že pestúni 1/, 2/ ju, ako aj maloletého Q., začali fyzicky týrať, zo školy sa už z obavy fyzického ublíženia nevrátila domov, ale išla k svojej kamarátke, ktorej matka zavolała políciu. Fyzické útoky voči maloletým deťom sa začali zo strany pestúnov 1/, 2/ stupňovať (bitka, facky, nadávky), predovšetkým za zlé známky v škole, alebo ak niečo nespravili správne. Pestún 1/ ich bije „remeňom“ a vôbec ich neoslovuje menom. Keď bola v treťom ročníku dostala od neho varechou po hlavu tak, že ju až museli zašívajú v nemocnici. Vo februári 2019 sa maloletý Q. pokúsil o samovraždu zjedením tabletiiek, ktoré užíval jeho pestún na srdce a cukrovku, následkom čoho upadol do bezvedomia. Podľa maloletej F. tak urobil preto, že sa mu pestún 1/ vyhrážal zbitím, lebo dostal v škole zlú známku. Sociálnou pracovníčkou bola kontaktovaná stará matka maloletých detí, ktorá bola oboznámená so situáciou v náhradnej pestúnskej rodine, avšak nemôže sa osobne starať o maloleté deti. Biologickí rodičia o maloleté deti naďalej neprejavujú žiadny záujem. Z výpovede maloletej F. vyplývajú závažné okolnosti, ktoré poukazujú na neprimerané výchovné spôsoby pestúnov 1/, 2/.

Okresný súd uznesením č. k. 27PPom/1/2019-6 zo dňa 07. 06. 2019 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne odňal maloletú F. z pestúnskej starostlivosti manželov G. a zveril ju do dočasnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny, Dom svätej Alžbety, krízového strediska a voči maloletému Q. návrh zamietol.

Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 37 ods. 3 písm. a/, ods. 5, § 54 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 81 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 3, zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších právnych predpisov (ďalej

aj „Zákon o rodine,“ resp. „ZoR“), § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“), § 233 Civilného sporového poriadku v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj „CSP“).

Súd prvej inštancie zistil, že u maloletej F. je výchova maloletého dieťaťa vážne ohrozená a narušená, a preto je potrebné maloletú F. umiestniť do ústavného zariadenia, pričom matka, ani otec v súčasnej dobe nie sú spôsobilí zabezpečiť maloleťmu dieťaťu stabilné rodinné prostredie ako aj zázemie, v ktorom by sa rozvíjalo nielen po fyzickej, ale aj po psychickej stránke. Pravidelná práca odborníkov Centra s maloletou F., aj vzhľadom na jej diagnostikované poruchy, jej napomôže vštepiť základné hodnoty a pravidlá spoločenského správania sa. Maloletá F. výslovne a opakovane odmietla byť v pestúnskej starostlivosti a správanie pestúnov 1/, 2/ označila aj ako dôvod, prečo sa pokúsila o samovraždu, v dôsledku čoho bola následne hospitalizovaná v Psychiatrickej nemocnici v Kremnici.

Podľa názoru súdu prvej inštancie je výchova maloletej F. vážne ohrozená a narušená, pričom maloletú nebolo možné zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti či pestúnskej starostlivosti inej osobe a ani dočasné odňatie z pestúnskej starostlivosti nevedlo k náprave daného stavu, preto maloletú zveril do ústavnej starostlivosti, ktorá sa bude realizovať v Centre.

Súd prvej inštancie konštatoval, že zverením maloletej F. do ústavnej starostlivosti nezaniká rodičom ich vyživovacia povinnosť voči nej, pričom každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Okresný súd zároveň zrušil pestúnsku starostlivosť, do ktorej bola maloletá F. zverená na základe rozsudku okresného súdu č. k. 10P/367/2009-71 z 18. 12. 2009. Okresný súd zároveň zrušil výrok I. uznesenia Okresného súdu Žiar nad U. č. k. 27PPom/1/2019-6 zo 07. 06. 2019, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie vo forme dočasného odňatia maloletej F. z pestúnskej starostlivosti, keďže nariadením ústavnej starostlivosti odpadli dôvody jeho ďalšieho trvania.

Súd prvej inštancie uviedol: „V prípade mal. Q. bola situácia od začiatku diametrálne odlišná. Mal. Q. odmietal odísť z pestúnskej starostlivosti. Vo vyjadrení k odvolaniu proti uzneseniu okresného súdu č. k. 27PPom/1/2019-6 z 07. 06. 2019, uviedol, že chce ostať u pestúnov, kde sa cíti bezpečne a jeho práním bolo, aby sa k pestúnom vrátila aj jeho sestra mal. F.. V rodine pestúnov sa síce dňa 07.02. 2019 pokúsil o samovraždu užitím liekov pestúna, podľa vyjadrenia uvedeného v odvolaní tým riešil iba problém s výberom strednej školy. Požiadavku ostať u pestúnov uviedol aj pri výsluchu so sociálnym pracovníkom ÚPSVaR.

Zo zdravotnej dokumentácie mal. Q. vyplýva, že po intoxikácii liekmi v suicidálnom pokuse bol hospitalizovaný v nemocnici v Žiari nad U. a následne prevezený do detskej fakultnej nemocnice v Banskej Bystrici pre depresívny syndróm ťažkého stupňa. Psychiater nemocnice zhodnotil suicidálny pokus ako akútnu reakciu na stres a odporučil pokračovať v hospitalizácii, napriek tomu pestúni mal. Q. vzali z nemocnice na negatívny reverz a nesúhlasili navrhovanou ústavnou liečbou. Následne bol hospitalizovaný v na psychiatrickej klinike v nemocnici v Martine od 12. 02. 2019 do 04. 03. 2019 na odporúčanie pedopsychiatricky MUDr. Rumanovej. V jeho anamnéze sú prítomné dlhodobé poruchy správania, nízka frustračná tolerancia, nerešpektovanie autorít a stanovených pravidiel, zvýšený odpor, opozičné tendencie, ľahká ovplyvniteľnosť, pocity viny, znížené sebahodnotenie, obavy z budúcnosti. Aj následným psychologickým vyšetrením bol potvrdený depresívny syndróm a pretrvávajúce suicidálne riziko. Záverom hospitalizácie bol realizovaný aj rozhovor s pestúnmi, ktorí mali byť informovaní o závažnosti, povahe, rizikách ochorenia. Po prepustení s hospitalizácie mu bol doporučený pravidelný pedopsychiatrický dispenzár, vhodné psychoterapeutické vedenie a užívanie predpísaných liekov. Mal. Q. bola stanovená diagnóza F32.2 epizóda ťažkej depresie, F90.1 hyperkinetická porucha správania, F94.8 iná porucha sociálneho fungovania v detstve. U MUDr. Rumanovej mu bol diagnostikovaný syndróm ADD/ADHD (F43.2) a poruchou školských schopností a socializácie.

Po odlúčení s mal. F. (umiestnenou na základe neodkladného opatrenia v centre v Banskej Bystrici od 07. 06. 2019) mal. Q. vyslovil želanie, že by chcel byť v kontakte so svojou sestrou v rozhovore za prítomnosti pestúna 20. 06. 2019 a zopakoval, že by si radšej vybral byť u pestúnov ako v ústave. Dňa 10. 07. 2019 bol vykonaný individuálny rozhovor s mal. Q. om, ktorý uviedol, že mal riaditeľské pokarhanie za to, že napadol učiteľku v škole. Uvedenú situáciu opísal ako porušenie školského poriadku tým, že sa počas vyučovania hral s mobilným telefónom, ktorý mu učiteľka chcela vziať, ako mu ho ťahala z ruky, šmykla a spadla na zem. Následne sa postavila a dala mu zaucho. Nechcel byť zverený do osobnej starostlivosti jeho biologickej matky a opísal vzťah s pestúnmi a ich deťmi ako veľmi dobrý. Naďalej ho však trápilo, že s ním nie je jeho sestra mal. F.. Nechcel by však byť s ňou umiestnený v ústave. Na základe týchto skutočností navrhovateľ zmenil svoj postoj v konaní a návrh na uloženie výchovného opatrenia voči mal. Q. vzal späť a v tejto časti žiadal konanie zastaviť (č. l. 69).

Situácia u mal. Q. sa zmenila pred pojednávaním, ktoré sa konalo 04. 12. 2019. Zo správy navrhovateľa z 03. 12. 2019, vyplýva, že s mal. F. bol vykonaný pohovor, v ktorom uviedla, že u mal. Q. má pocit, že sa zmenil, je k nej odmeraný, predtým si medzi sebou všetko hovorili. K správe bola priložená ako príloha aj správa z 10. 06. 2015 od Mgr. Birošovej, psychologičky ÚPSVaR, ktorá v rámci spolupráce vykonala s pestúnmi jedno stretnutie 25. 02. 2015, počas ktorej pestúni uviedli, že fyzické tresty nepoužívajú, aj keď v hraničnej situácii použijú primeraný fyzický trest. Nemajú pocit, že by deťom ubližovali.

Na pojednávaní dňa 04. 12. 2019 bol vykonaný výsluch mal. Q., ktorý bol vypočutý v neprítomnosti pestúnov. V rámci svojej výpovede uviedol, že mu dosť chýba jeho sestra mal. F., komunikujú spolu cez internet, osobne sa stretli iba raz cez leto, pestúni by ho za mal. F. vzali, ak by ich o to požiadal. U pestúnov mu je dobre. S mal. F. by chcel byť 24 hodín denne. Je však ťažké rozhodnúť sa medzi tým, či chce byť s pestúnmi alebo s mal. F.. Ak by pestúnom povedal, že chce byť s mal. F., vie, že by ich týmto rozhodnutím sklamal. Pri zvažovaní, či chce byť viac s pestúnmi alebo s mal. F., tak by radšej bol s mal. F. aj keď aj pestúnov má veľmi rád. Odkedy nie je mal. F. u pestúnov, každý deň rozmýšľa, ako im bolo spolu dobre. Mal. F. ho nahnevala, keď mu nepovedala, že išla preč od pestúnov a už sa nevrátila. V minulosti vzal lieky svojho pestúna, následkom čoho musel byť hospitalizovaný, avšak nebolo to z dôvodu problémov s výberom strednej školy, ani z dôvodu pestúnov, či mal. F., bolo to z osobných dôvodov, ktoré nechcel bližšie uviesť.

Navrhovateľ uviedol, že v centre, kde sa toho času mal. F. nachádza, sú pripravení prijať ihneď aj mal. Q.. Mal. Q. je vo veku, kedy dokáže slobodne vyjadriť vlastný názor a jednoznačne uviedol, že chce byť so svojou sestrou mal. F.. Samotné stretávanie sa mal. Q. s mal. F. by bolo nepostačujúce, preto mení svoj doterajší návrh a pokiaľ ide o mal. Q., navrhuje, aby súd nariadil neodkladné opatrenie podľa § 365 ods. 1 CMP, ktorým mal. Q. dočasne odníma z pestúnskej starostlivosti a zveruje ho do Centra pre deti a rodinu, Dom sv. Alžbety, krízové stredisko, n. o., ktoré disponuje odborným tímom, ktorý by sa mal. Q. venoval, pomohol by mu adaptovať sa na nové prostredie, so školskými povinnosťami a záujmovými krúžkami. Taktiež by po dohode bolo umožnené mal. Q. udržiavať pravidelný kontakt s pestúni.

Prítomná pestúnka Lívia G. s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia nesúhlasila z dôvodu, že na jeho vydanie neboli splnené zákonné podmienky. V priebehu konania nebolo preukázané, že by bol mal. Q. u pestúnov ohrozený. Mal. Q. voči pestúnom nevyslovil žiadnu výhradu, je medzi nimi vytvorené vzájomná citová väzba. Mal. Q. navštevuje školu v Žiari nad U. a v prípade jeho umiestnenia v centre v Banskej Bystrici by mal problémy s dochádzaním. Samotná pestúnska starostlivosť má pritom prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Prítomná prokurátorka považovala návrh v konečnom znení za dôvodný, mal. Q. vyrastal 11 rokov s mal. F., je medzi nimi vytvorený súrodenecký vzťah. Taktiež poukázala na čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý sa Slovenská republika zaviazala dodržiavať, podľa ktorého najlepší záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa mal. detí. Preto je dôležité a je potrebné prihliadnuť na to, čo si myslí mal. Q., pričom v jeho prípade je vo veku, kedy je potrebné zohľadniť aj ním vyjadrený názor.“

Ďalej súd prvej inštancie konštatoval: „Okresný súd v prípade mal. Q. považoval za vhodné a potrebné uložiť výchovné opatrenie vo forme pobytu v Centre pre deti a rodiny, Dom sv. Alžbety, krízové stredisko, n. o., za účelom zabezpečenia odbornej diagnostiky. Je evidentné, že mal. Q. si vyžaduje aj vzhľadom na diagnostikované ochorenia a poruchy správania špecifický prístup, navyše v období, keď začal ťažko znášať odlúčenie od svojej sestry. Je pravdou, že mal. Q. spočiatku neprejavoval záujem o mal. F., čo je možné odôvodniť tým, že bol na ňu nahnevaný, pretože odišla od pestúnov bez toho aby mu to povedala, pričom doposiaľ bol medzi nimi veľmi blízky vzťah, v ktorom si všetko hovorili. Postupom času však mal. F. odpustil, že ho nechala u pestúnov a nič mu nepovedala, pričom ako sám uviedol, každý deň myslí na to, ako im spolu bolo dobre, čo len demonštruje silný súrodenecké puto, keďže od malička spolu vyrastali. Súd zároveň prihliadol na tú skutočnosť, že sa v období 2/2019 pokúsil o otravu liekmi, pričom v prepúšťacej správe z psychiatickej kliniky v Martine je v závere zdôraznené, že u mal. Q. pretrváva suicidiálne riziko a okrem iných porúch správania je prítomná aj nízka frustračná tolerancia. Aj vzhľadom na to, prežívanie z odlúčenia s mal. F. môže mať pre mal. Q. vážny dopad pre jeho zdravie a život. Je preto v záujme mal. Q., aby mu bola poskytnutá odborná diagnostika a pomoc v nevyhnutne potrebnom čase, pričom súd považoval za vhodné, aby sa výchovné opatrenie vykonávalo v rovnakom zariadení, kde sa nachádza mal. F., aby sa tak znížilo prežívanie u mal. Q. spojené s odlúčením od svojej sestry. Navrhovateľ navrhoval uloženie výchovného opatrenia formou neodkladného opatrenia podľa § 365 ods. 1 CMP. Okresný súd poukazuje na to, že v konaní vedenom pod sp. zn. 27PPOm/1/2019, už raz navrhovateľ žiadal vydať rovnaké neodkladné opatrenie voči mal. Q. z obdobných dôvodov, pričom v tejto časti bol jeho návrh zamietnutý. V prípade opakovaného rozhodnutia o tom istom návrhu, by išlo o prekážku res iudicata, teda prekážku už raz rozsúdenej veci. Okresný súd však môže uložiť ochranné opatrenie aj v konaní vo veci samej, a to aj bez návrhu. Podanie navrhovateľa je však

možné v tomto prípade podľa obsahu vyhodnotiť aj ako návrh podľa § 233 CSP, ktorým žiada vysloviť predbežnú vykonateľnosť výroku o uložení ochranného opatrenia, pričom ako dôvod uvádza možnosť vzniku ujmy na zdraví a psychickom vývoji mal. Q., ktorý evidentne trpí odlúčením od svojej sestry. Aj v priebehu konania nebolo totiž možné prehliadnuť tú skutočnosť, že po skončení výsluchu sa mal. Q. rozplakal, čo len svedčí o jeho momentálnom ťažkom psychickom rozporení, ktoré môže mať viacero príčin, pričom jednou z nich nepochybne je, že mu chýba kontakt so sestrou, s ktorou až doposiaľ spoločne vyrastali v spoločnej domácnosti. Súd preto považoval za vhodné vysloviť predbežnú vykonateľnosť, aby sa vzhľadom na zistené skutočnosti začalo čo najskôr s odbornou diagnostikou mal. Q. pod odborným dohľadom za účelom zistenia príčin správania sa mal. Q. a ich následného eliminovania. Vyslovenie predbežnej vykonateľnosti má za následok, že výrok o uložení výchovného opatrenia mal. Q. je vykonateľný jeho doručením. Predbežnou vykonateľnosťou predmetného výroku sa zároveň zabezpečí dostatok času na prípravu mal. Q. a zariadenia všetkých záležitostí s cieľom umožnenia realizácie výchovného opatrenia v čo najkratšom čase a tým aj dosiahnutie jeho účelu.

Pokiaľ ide o vznesené výhrady zo strany pestúnov v priebehu konania, okresný súd poukazuje na výrok I. a II. rozsudku okresného súdu č. k. 10P/367/2009-71 z 18. 12. 2009, z ktorého jednoznačne vyplýva, aké sú práva a povinnosti pestúnov. Pestúni okrem osobnej starostlivosti zastupujú mal. deti v bežných veciach. Rozhodovanie o uložení výchovného opatrenia nie je bežnou vecou, preto v tomto prípade prejavy nesúhlasu s uloženým výchovným opatrením zo strany pestúnov nemajú na rozhodnutie žiadny význam. Rodičia mal. detí, pokiaľ ide o uložené výchovné opatrenie mal. Q., súhlasili, resp. sa nevyjadrili k návrhu na uloženie výchovného opatrenia, čo súd vzal v tomto prípade na zreteľ. V tomto smere však považuje súd za nevyhnutné uviesť, že výhradám pestúnov nie celkom rozumie. Je predsa aj v ich záujme, aby sa mal. Q. poskytla odborná pomoc, zistili a odstránili sa príp. príčiny jeho správania, aby sa tak opäť, ak o to naďalej prejaví záujem, bol po realizovaní výchovného opatrenia vrátený do pestúnskej starostlivosti. Nie je možné prehliadnuť skutočnosť, že sa mal. Q., ako to aj sám uviedol vo svojom výsluchu, trápil, pretože mu chýba každodenný kontakt s mal. F.. Taktiež nie je možné prehliadnuť ani tú skutočnosť, že počas toho, ako mali pestúni zabezpečovať osobnú starostlivosť, došlo u mal. Q. k pokusu o samovraždu, v dôsledku čoho bol aj následne hospitalizovaný. Nie je možné považovať za náhodu, že si v krátkom čase mal. Q. s mal. F. siahli na život, resp. utiekli z domu pestúnov. Tieto skratové konania u mal. detí nie je možné oddeliť od spôsobu doterajšieho poskytovania osobnej starostlivosti zo strany pestúnov, i keď nepochybne k nim mohli viesť aj iné príčiny. Mal. F. sa však jednoznačne vyjadrila, že dôvodom jej úteku ako aj pokusu o samovraždu bolo doterajšie zlé správanie sa pestúnov.

Okresnému súdu taktiež neušlo pozornosti, že pestúni si neplnili svoju povinnosť, ktorá im bola uložená výrokom II. rozsudku okresného súdu č. k. 10P/367/2009-71 z 18. 12. 2009, a to povinnosť predkladať súdu vždy k 31. 05. a 30. 11. správy o mal. deťoch a stave ich majetku. Okresný súd disponuje iba správami z 31. 05. 2010 a 17. 12. 2010, podľa ktorých sa už v tom čase prejavovali u mal. detí psychické problémy. Iné správy a informácie o mal. deťoch počas pestúnskej starostlivosti súdu neposkytli. Skutočnosť, že mal. Q. neuviedol žiadne výhrady voči pestúnom, neznamena, že nepotrebuje odbornú pomoc a už vôbec to nevytvára o jeho vzťahu so sestrou alebo o jeho doterajšom psychickom prežívaní. Výchovné opatrenie nebolo uložené z dôvodu zlého vzťahu medzi mal. Q. om a jeho pestúni, ale z dôvodu, že mal. Q. má problémy, ktoré sa môžu odraziť na jeho priaznivom psychickom vývine a ktoré je potrebné nevyhnutne riešiť, aby nezanechali trvalé následky. Napokon, výchovné opatrenie žiadnym spôsobom nebráni, aby sa mal. Q. s pestúni kontaktoval, príp. udržiaval s nimi styk na požadovanej úrovni.

V súlade s § 37 ods. 7 a 8 Zákona o rodine bude okresný súd sledovať a hodnotiť účinnosť uloženého výchovného opatrenia a následne posúdiť, či bol dosiahnutý sledovaný účel alebo je potrebné realizovať ďalšie opatrenia, aby sa požadovaný účel dosiahol.“

O náhrade trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 52 CMP, pričom nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania, ani žiaden z účastníkov konania náhradu trov konania nežiadal priznať.

2. Proti rozsudku prvoinštančného súdu, konkrétne do výrokov, týkajúcich sa maloletého Q. (VI., VII. výrok), pestúni 1/, 2/ podali včas odvolanie.

Navrhli, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu v odvolaní napadnutých výrokoch zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alebo rozsudok prvoinštančného súdu zmenil tak, že: „Súd návrh kolízneho opatrovníka na nariadenie výchovného opatrenia nad mal. Q. om G.. nar. XX. XX. XXXX v podobe jeho dočasného odňatia z pestúnskej starostlivosti pestúnov A. G., nar. XX. XX. XXXX a R. G., nar. XX. XX. XXXX za účelom zabezpečenia odbornej diagnostiky a odbornej pomoci

po dobu šesť mesiacov v Centre pre deti a rodiny, Dome svätej Alžbety, krízovom centre. n.o., Ul. 9. Mája 74, 97401 Banská Bystrica zamieťa.“

Odvolyanie odôvodnili odvolacími dôvodmi podľa ustanovenia § 365 ods. 1 a/, b/, d/, f/, g/, h/ CSP, § 62 ods. 1 CMP.

Uviedli, že pokiaľ ide o dôvody, pre ktoré súd prvej inštancie nariadil výchovné opatrenie, ktorým dočasne odňal maloletého Q. z ich pestúnskej starostlivosti a zveril ho do starostlivosti Centra, tie spočívali výlučne len v tom, že maloletý Q. na pojednávaní konanom dňa 04. 12. 2019 v rámci svojho výsluchu uviedol, že „pri zvažovaní, či chce byť viac s pestúnmi alebo s mal. F., tak by radšej bol s mal. F., aj keď aj pestúnov má veľmi rád.“ Súd prvej inštancie sa teda pri svojom rozhodovaní riadil názorom maloletého Q. (maloletý Q. v rámci svojho výsluchu nevyjadril na ich adresu žiadne výčitky a žiadnym spôsobom sa negatívne nevyjadril k ich starostlivosti o neho, práve naopak, vyjadril sa, že mu je v ich pestúnskej starostlivosti ich dobre), že by radšej žil s maloletou F. v Centre a na tom základe súd prvej inštancie rozhodol tak, že je v jeho najlepšom záujme, aby bol dočasne odňatý z ich pestúnskej starostlivosti a bol zverený do starostlivosti Centra, a to za účelom zabezpečenia odbornej diagnostiky najdlhšie po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku prvoinštančného súdu.

Voči návrhu kolízneho opatrovníka, ktorý navrhoval, aby súd prvej inštancie vydal rozhodnutie, ktorým by dočasne odňal maloletého Q. z ich pestúnskej starostlivosti a zveril ho do starostlivosti Centra, vyjadrili výslovný nesúhlas v rámci záverečnej reči prednesenej ich právnym zástupcom na pojednávaní konanom dňa 04. 12. 2019, v rámci ktorej ich právny zástupca uviedol: „Poukazujem aj na tú skutočnosť, že mal. F., resp. jej správanie je nevyspytateľné, nie je vylúčené, že v budúcnosti sa opäť dopustí konaní smerujúcich (nazvem to) k seba poškodzovaniu, čo by malo úplne za následok, že by bola umiestnená či už na psychiatrii alebo na inom ústave, kde by sa riešil jej zdravotný stav, v dôsledku čoho by Q. v prípade umiestnenia v Centre v BB ostal v tomto centre takpovediac sám. S takouto alternatívou treba jednoznačne počítať vzhľadom na konanie F. do súčasnosti. V tejto časti teda navrhujeme návrh KO zamietnuť ako nedôvodný. Mám za to, že to nie je v záujme mal. dieťaťa a práve mám za to, že tento záujem teda vnímal, čo najextenzívnejšie.“

V záverečnej reči prítomná prokurátorka uviedla, že poukaz na to, že v budúcnosti (v dôsledku správania sa maloletej F.) môže nastať situácia, že maloletý Q. ostane napokon v Centre úplne sám, sú len v rovine polemiky a že z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by takáto situácia v budúcnosti čo i len potencionálne mohla nastať. S týmto názorom prokurátorky sa nekriticky stotožnil aj súd prvej inštancie, ktorý rozhodol o zverení maloletého Q. do starostlivosti Centra. Súd prvej inštancie absolútne nezohľadnil širšie okolnosti prejednáwanej právnej veci, keď neprihliadol najmä na psychické vlastnosti - rysy, črty osobnosti maloletej F. a jej sklony k sebapoškodzovaniu, či dokonca jej samovražedné sklony (z vykonaného dokazovania totiž vyplynulo, že maloletá F. prednedávnom cestou do školy užila lieky, v dôsledku čoho bola privolaná rýchla zdravotná pomoc pre akútnu otravu (intoxikáciu) liekmi s príznakmi plánovaného suicídia), t. j. prvoinštančný súd neprihliadol na reálne prítomné riziko, že zverením maloletého Q. do starostlivosti Centra môže maloletý Q. v Centre napokon reálne (nielen potencionálne) zostať sám (t. j. bez svojej sestry), čo by rozhodne nebolo v jeho najlepšom záujme. Súd prvej inštancie nezobral na zreteľ ním uvádzané tvrdenie, že záujem maloletého dieťaťa treba chápať čo najextenzívnejšie.

Po vyhlásení rozsudku prvoinštančného súdu bolo po maloletej F. vyhlásené celoštátne pátranie, pretože dňa 13. 12. 2019 utiekla z Centra, zdržiavala sa na neznámom mieste a nikomu o sebe nedala vedieť. Podľa ich informácií maloletá F. sa dňa 17. 12. 2019 o cca 19:30 hod. vrátila späť do Centra, zdržiavala sa v Turčianskych Tepliciach u svojho priateľa. Podľa ich názoru maloletá F. nie je (a vzhľadom na svoje správanie a konanie nemôže byť) pozitívnym vzorom pre maloletého Q., keďže svojím správaním a konaním vytvára riziko, že ak by maloletý Q. vyrastal spolu s ňou v Centre, tak by od nej preberal (resp. mohol preberať) negatívne vzory jej správania, čo by znamenalo (malo za následok), že maloletému Q. by jeho umiestnenie v Centre pozitívne neprosperovalo, ale naopak negatívne uškodilo. Po tom, ako maloletý Q. zistil, že maloletá F. utiekla z Centra, zmenil svoj názor (želanie) byť zverený do starostlivosti Centra, keď vzhľadom na tieto nové skutočnosti svoj vyslovený názor ľutuje a nemá záujem byť zverený do starostlivosti Centra, v ktorom by vyrastal spolu so sestrou, ktorej správanie a konanie je nevyspytateľné a nedávajúce záruku toho, že umiestnenie maloletého Q. v Centre s ňou bude v jeho najlepšom záujme.

Vyjadrili presvedčenie, že nie je v záujme maloletého Q. aby bolo nad ním nariadené výchovné opatrenie, naopak, v jeho najlepšom záujme nepochybne je, aby naďalej ostal v ich pestúnskej starostlivosti, voči ktorej maloletý Q. nemá vôbec žiadne výhrady, čo jednoznačne vyplynulo z vykonaného dokazovania. Podľa ich informácií maloletá F. závidí maloletému Q., že vyrastá v rodinnom prostredí, zatiaľ čo ona je v ústavnej starostlivosti Centra, a preto sa snažila zmanipulovaním maloletého Q. (uvedením klamlivých

a zavádzajúcich tvrdení, že je v Centre veľmi dobre, že mu zamestnanci Centra kúpia všetko, o čo ich požiada, hoci to nie je pravda a podobne) docieľiť, aby sa aj maloletý Q. mal „rovnako“ ako sa má aj ona. V uvedenom (negatívnom) konaní maloletej F. vo vzťahu k maloletému Q. sú badateľné negatívne psychologické črty jej osobnosti, ktoré si maloletý Q. naplno uvedomil až po vynesení napadnutého rozsudku, pričom na základe ich poznania a uvedomenia si ich sa pevne rozhodol, že nechce viac žiť s maloletou F. v Centre.

Nie je v záujme maloletého Q., aby bol ponechávaný v starostlivosti Centra, ktorého starostlivosť, nevyhnutne nepotrebuje a do ktorého sa (vyslovením svojho želania pred súdom prvej inštancie) „sám nanominoval“ len z toho dôvodu, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie mal vytvorený iný (lepší) obraz o osobe svojej sestry, ktorá ho však svojím súčasným konaním natoľko sklamala, že stratil dôveru v jej ďalšie konanie a správanie, a teda netúži viac vyrastať po boku svojej sestry maloletej F., ale je toho času už pevne rozhodnutý naďalej vyrastať a žiť spolu s nimi v ich domácnosti, kde s nimi žije už celkovo 11 rokov v prirodzenom rodinnom prostredí.

V prípade, ak by odvolací súd ich odvolaniu nevyhovel, táto skutočnosť by pôsobila na maloletého Q. stresujúco a mohla by mať negatívne následky na jeho psychický vývoj, na jeho vnútornú pohodu, keď by bol nútený (proti jeho súčasnej vôli) vyrastať v Centre so svojou sestrou maloletou F., ktorej na jeho šťastí v skutočnosti nezáleží a ktorej správanie a konanie by nebolo pre neho pozitívnym vzorom.

Je síce pravdou, že v zmysle dikcie § 54 ods. 5 ZoR by mal súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do ústavnej starostlivosti prihliadnúť aj na citové väzby maloletého dieťaťa k svojmu súrodencovi (v danom prípade k citovej väzbe maloletého Q. k maloletej F.), avšak súd tak nevyhnutne musí urobiť pri zohľadnení všetkých okolností prejednávanej veci, v danom prípade pri zohľadnení psychických vlastností - rysov, črtov osobnosti maloletej F. a jej sklonov k sebapoškodzovaniu a samovražedné sklony, čo však súd prvej inštancie neurobil, keď neprihliadol na reálne prítomné riziko, že zverením maloletého Q. do starostlivosti Centra môže maloletý Q. v Centre reálne (nielen potencionálne) ostať sám (t. j. bez svojej sestry maloletej F.), čo by rozhodne nebolo v jeho najlepšom záujme. Súd prvej inštancie (za použitia nesprávnych právnych úvah) postupoval v rozpore s najlepším záujmom maloletého Q., ktorého takpovediac „odsúdil“ na psychicky náročné spolužitie po boku svojej sestry, čím ho vystavil priamemu riziku ohrozenia jeho zdravého vývinu.

Rozdelenie pestúnskej rodiny predstavuje veľmi vážny zásah do základných ľudských práv, a preto sa musí opierať o dostatočne pádne argumenty motivované záujmom maloletého dieťaťa. Keďže zásahy do rodinného života je možné odôvodniť len ich nevyhnutnosťou a každý vykonaný zásah by mal primárne chrániť najlepší záujem maloletého dieťaťa, do popredia sa musí nevyhnutne dostávať pozitívny záväzok štátu udržiavať prirodzené prostredie rodinného života (resp. analogicky života v pestúnskej rodine), a to najmä, ak vzťah medzi maloletým dieťaťom a pestúnmi nie je narušený (čo je aj daný prípad, keď z vykonaného dokazovania vyplynulo, že medzi nimi a maloletým Q.om je vzájomne pozitívny citový vzťah, vzájomný rešpekt a úcta). Aj s poukazom na uvedené mal súd prvej inštancie uprednostniť zachovanie súčasného stavu a ponechať maloletého Q. v ich pestúnskej starostlivosti. Podľa ich názoru rešpektovanie zásady prednosti prirodzeného rodinného prostredia (t. j. zotrvanie maloletého dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí) pred ústavnou starostlivosťou by malo byť absolútnou prioritou.

Vyjadрили nesúhlas s posúdením návrhu kolízneho opatrovníka podľa § 365 ods. 1 CMP na nariadenie neodkladného opatrenia v podobe nariadenia nad maloletým Q.om výchovného opatrenia ako návrh podľa § 233 CSP na vyslovenie predbežnej vykonateľnosti výroku o uložení výchovného opatrenia.

Maloletému Q. bez vyslovenia predbežnej vykonateľnosti výroku VI. rozsudku prvoinštančného súdu nehrozilo nebezpečenstvo ťažko nahraditeľnej alebo značnej škody alebo inej ujmy.

Maloletý Q. vyrastal a žil spolu s nimi 11 rokov v spoločnej domácnosti, v prirodzenom rodinnom prostredí, kde má k dispozícii všetko, čo pre svoj zdravý vývin potrebuje. Medzi maloletým a nimi sú vytvorené vzájomne pozitívne citové väzby a so spolužitím s nimi maloletý vyslovuje spokojnosť. Vykonaným dokazovaním nebolo zistené, že by maloletému Q. nezabezpečovali adekvátnu výchovu a starostlivosť. Podľa ich názoru neboli splnené zákonné podmienky na vyslovenie predbežnej vykonateľnosti výroku VI. rozsudku prvoinštančného súdu.

Rozsudok prvoinštančného súdu považujú za zmätočný, arbitrárny, rozsudok má vady, ktorými bolo porušené ich právo na spravodlivý proces.

3. Prokuratúra vo vyjadrení k odvolaniu pestúnov 1/, 2/ proti rozsudku prvoinštančného súdu poukázala na to, že s rozsudkom prvoinštančného súdu ako aj s dôvodmi v ňom uvedenými sa v plnom rozsahu stotožňuje, pretože je v záujme maloletých detí, v záujme ich zdravého fyzického, psychického, sociálneho aj mravného vývoja.

Poukázala na článok 12 Dohovoru opravách dieťaťa, ktorý ratifikovala aj Slovenská republika.

Ohľadne názoru pestúnov 1/, 2/ k nevyspytateľnému správaniu maloletej F., uviedla, že právny zástupca pestúnov 1/, 2 nie je ani psychiater a ani psychológ. Je pravdou, že maloletá F. zrejme nereaguje tak, ako to všetci od nej očakávajú, na druhej strane, aj skúsenosti, ktorými sa maloletá prešla, ovplyvňujú jej rozhodovanie. Je v období, kedy sa sama hľadá, hľadá čo by bolo pre ňu najlepšie, preto by bola prínosná prítomnosť jej vlastného brata.

Podľa jej názoru maloletý je pod výrazným vplyvom pestúanky 2/, preto by bolo vhodné, aby bol maloletý dočasne umiestnený v Centre s F., kde by odborníci z rôznych odvetví zaujali k tejto veci odborné stanoviská a zrejme by dali určité odporúčania, čo by v danom prípade bolo pre maloleté deti najlepšie.

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu pestúnov 1/, 2/ proti rozsudku prvoinštančného súdu navrhol, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu v odvolaní napadnutých výrokoch potvrdil a odvolanie pestúnov 1/, 2/ „zamietol.“

Uviedol, že maloletý Q. dňa 20. 12. 2019 po príchode do Centra strávil v Centre niekoľko hodín, stretol sa so svojou sestrou, ktorá ho začala ovplyvňovať. Maloletý Q. podľa tvrdení sociálnej pracovníčky Centra nebol „stotožnený,“ že zotrvať v Centre, nakoľko jeho sestra mala byť od 26. 12. 2019 do 05. 01. 2020 v tábore zorganizovanom Centrom. Na základe dohody medzi pestúnmi 1/, 2/ a riaditeľkou Centra (Mgr. Ing. Michalíkovou) maloletý Q. do 07. 01. 2020 bol v domácnosti pestúnov 1/, 2. Následne dňa 07. 01. 2020 maloletý Q. prišiel do Centra v sprievode pestúnov 1/, 2/, pričom riaditeľka Centra sa s nimi dohodla, že maloletý bude navštevovať Súkromnú strednú odbornú školu technickú v Žiari nad U. z domáceho prostredia pestúnov 1/, 2/. Maloletý Q. sa vyjadril, že v Centre zostať nechce. Riaditeľka Centra sa vyjadrila, že nemôže maloletého Q. v zariadení „držať proti jeho vôli“ a to i napriek súdnemu rozhodnutiu. Maloletá F. a maloletý Q. sú v kontakte.

Z vyjadrenia maloletého Q. pred kolíznym opatrovníkom okrem iných vyplynulo, že aktuálne sa nachádza „u rodičov“ (pestúnov 1/, 2/). Do Centra nenastúpil. Zimné prázdniny trávil u pestúnov 1/, 2/. V Centre bol s pestúnmi 1/, 2/ prvýkrát pred začiatkom zimných prázdnin a dohodol sa pracovníkmi Centra, že bude u pestúnov 1/, 2/. Bol to jeho nápad, aby bol pestúnov 1/, 2/, pretože maloletá F. v období zimných prázdnin mala ísť do tábora a on by v Centre nemal čo robiť. Maloletú F. navštívil v Centre 3x. Uviedol, že si želá ostať „u rodičov“ (pestúnov 1/, 2/). Názor zmenil preto, lebo by mu chýbali „rodičia“ (pestúni 1/, 2/) a u pestúnov 1/, 2/ má lepšie podmienky na „žitie.“ So sestrou F. je v osobnom kontakte. Maloletý F. chodí navštevovať a telefonuje s ňou. Mimo školy chodí na futbal. Hrá za Futbalový klub U. nad U.. Chodí nielen na tréningy, ale aj na futbalové zápasy počas futbalovej sezóny. Doma trávi čas tak, že sa rozpráva s členmi rodiny a taktiež spoločne s nimi sleduje televízne programy. Doma má povinnosti - pozametať podlahu, zakúriť do pece drevom a iné. Taktiež chodí so psom na prechádzky. S pestúnmi 1/, 2/ si rozumie, sú na neho dobrí. On na sebe nevníma, že by bol smutnejší, alebo podráždenejší. Vníma to tak, že mu sestra F. chýba. Zo súrodencov si najviac rozumie s plnoletou K.. So všetkými súrodencami ma rovnaké aktivity. Uviedol, že nefajčí ani nepožíva alkoholické nápoje. Políciou nebol a ani nie je riešený. Kamarátov i kamarátky v obci U. nad U. i v meste W. nad U. má. Poznamenal, že sa rozhodol nebyť so sestrou v Centre, ale rozhodol sa byť doma „s rodičmi“ (pestúnmi 1/, 2/). Povedal si, že „doma je doma.“ Rodičia (pestúni) ho nepresviedčali, ako sa má rozhodnúť. Taktiež mu ani nehovorili, že ako je doma a ako je v Centre. Školu, ktorú v súčasnosti navštevuje, chce naďalej navštevovať. Nechce školu meniť. V triede sa baví so všetkými spolužiakmi.

Kolíznym opatrovníkom poukázal na to, že maloletý Q. sa dňa 20. 11. 2019 bez vedomia pestúnov 1/, 2/ obrátil na jeho sociálneho pracovníka a požiadal ho, aby mohol bezodkladne ísť do Centra za svojou sestrou F., byť ňou, bývať s ňou a vyrastať s ňou. Maloletý Q. sa taktiež priamo na súdnom pojednávaní dňa 04. 12. 2019 okrem iného vyjadril, že pri zvažovaní, či chce byť viac s pestúnmi 1/, 2/ alebo s maloletou F., tak by radšej bol s maloletou F., aj keď pestúnov 1/, 2/ má veľmi rád. Ak by pestúnom 1/, 2/ povedal, že chce byť s maloletou F. vie, že by ich týmto rozhodnutím sklamal. Maloletý Q. sa aj dňa 18. 12. 2019 vyjadril, že by chcel ísť za maloletou F., byť s ňou v Centre a „dohovoriť“ jej. Verí, že jej pomôže. Maloletý Q. zmenil svoje stanovisko dňa 16. 01. 2020 a vyjadril sa, že chce zotrvať v domácnosti „rodičov“ - pestúnov 1/, 2/. Názor zmenil preto, lebo podľa jeho tvrdení, by mu chýbali „rodičia“ (pestúni 1/, 2/) a u „rodičov“ (pestúnov 1/, 2/) má lepšie podmienky na „žitie.“

Podľa názoru kolízneho opatrovníka diagnostika maloletého Q. v ústavnom zariadení je nevyhnutná z dôvodu, že u maloletého Q. došlo v mesiaci február 2019 ku konaniu (požil sedem druhov liekov). Konanie maloletého mohlo mať spojitosť s rodinným i výchovným prostredím, v ktorom vyrastalo. Taktiež nemožno opomenúť skutočnosť, že z výpovede maloletej F. vyplynuli určité závažné indicie, ktoré poukazovali na neprimerané fyzické i verbálne tresty zo strany pestúnov 1/, 2/ voči maloletým deťom a ktoré by mohli naplňať znaky trestného činu páchania na deťoch. Z prepúšťacej správy Psychiatrickej kliniky Martin z februára 2019 je konštatované, že u maloletého Q. pretrváva suicidálne riziko a okrem

iných porúch správania, je u neho prítomná aj nízka frustračná tolerancia. Medzi maloletým Q. a maloletou F. je vytvorená silná citová väzba. Vyrastanie súrodencov oddelene, môže mať závažné dopady na ich ďalšie prežívanie, správanie, konanie vývin. Zotrvávanie maloletého Q. v domácom prostredí pestúnov 1/, 2/, môže potláčať jeho slobodné rozhodovanie sa vo vzťahu k jeho sestre F. v záujme, aby „nesklamal rodičov“ (pestúnov 1/, 2/). Nevhodné prejavy správania, konania i prežívania maloletej F. môžu byť dôsledkom nezvládnutia situácie - odlúčenia od svojho súrodenca maloletého Q.. Krátkodobé stretávanie súrodencov nemusí postačiť na naplnenie adekvátneho rozvíjania ich súrodeneckých väzieb a môže prispieť k ich odcudzeniu.

Centrum pre deti a rodiny má poslanie vykonávať opatrenia a poskytovať odbornú pomoc pre deti, ktoré sa z rôznych dôvodov ocitli v núdzi, v krízovej životnej situácii a zabezpečiť im okrem stravovania, pomoci pri zvládnutí krízy, aj špeciálne sociálne a psychologické poradenstvo, účasť vo výchovno-vzdelávacom procese, voľno-časové, kultúrne, športové, rekreačné a relaxačné aktivity.

Umiestnenie maloletého Q. v Centre nevylučuje pokračovanie v jeho príprave na povolanie v súčasnej strednej škole a taktiež v rozvíjaní sa v športovej aktivite (futbale). Zmyslom umiestnenia maloletého Q. i maloletej F. v Centre je, aby obaja súrodenci vyrastali spoločne, aby sa budoval i rozvíjal ich súrodenecký vzťah, u oboch bola zabezpečená odborná diagnostika, na základe výsledkov ktorej bude obom súrodencom poskytovaná adekvátna terapia a pomoc v záujme rozvoja ich osobnostného potenciálu.

5. Pestúni 1/, 2/ vo vyjadrení k vyjadreniu prokuratúry uviedli, že trvajú na odvolaní v celom rozsahu. Prokuratúra i napriek nimi predloženému listinnému dôkazu zo dňa 17. 12. 2019 ohľadne vyhlásenia celoštátneho pátrania po maloletej F., ktorá utiekla z Centra a zdržiavala sa na neznámom mieste, nelogicky podceňuje ich tvrdenie, že maloletá F. nie je vzhľadom na svoje správanie a konanie ani nemôže byť pozitívnym vzorom pre maloletého Q., pričom prokuratúra tak činí bez akejkoľvek relevantnej skutkovej či právnej argumentácie. Ak prokuratúra tvrdí, že ich právny zástupca nie je oprávnenou osobou zaujímať predvídavé stanoviská k tomu, či sa maloletá F. môže alebo nemôže v budúcnosti znovu opakovane dopúšťať smerujúcich k sebapoškodzovaniu sa, tak potom dovoľujú si uviesť, že prokuratúra nie je oprávnená tvrdiť, resp. zaujímať predvídavé stanoviská, že tomu tak nebude (resp. vylučovať takúto možnosť).

Na vyslovenie domnienky, že správanie maloletej F. je nevyspytateľné a že nie je vylúčené, že v budúcnosti sa bude opätovne dopúšťať rôznych konaní smerujúcich k sebapoškodzovaniu, nie je potrebné mať vyštudovaný odbor psychiatria a ani psychológia, ale na zaujatie takejto domnienky postačuje použitie elementárnej logiky a predvídavosti majúcej základ v doterajšom správaní sa a konaní maloletej F..

Ďalej poukázali na to, že maloletá F. už po niekoľkých dňoch od vyhlásenia rozsudku prvoinštančného súdu ušla z Centra dňa 13. 12. 2019 a podľa ich vedomostí sa opätovne pokúsi o útek. Maloletá F. je od 24. 01. 2020 hospitalizovaná v Psychiatrickej nemocnici v Kremnici pre úmyselné sebapoškodzovanie. Podľa ich názoru maloletá F. v súčasnej dobe (a vzhľadom na svoje správanie a konanie nemôže byť) pozitívnym vzorom pre maloletého Q., keďže svojím správaním a konaním vytvára riziko, že ak by maloletý Q. vyrastal spolu s ňou v Centre, tak by od nej preberal (resp. mohol preberať) negatívne vzory jej správania, čo by znamenalo (málo by za následok), že maloletému Q. by jeho umiestnenie v Centre pozitívne neprospelo, ale naopak negatívne uškodilo.

6. Pestúni 1/, 2/ vo vyjadrení k vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedli, že trvajú na odvolaní v celom rozsahu.

Podľa ich názoru kolízny opatrovník nelogicky podceňuje ich tvrdenia, že maloletá F. v súčasnosti nie je vzhľadom na svoje správanie a konanie ani nemôže byť pozitívnym vzorom pre maloletého Q. (t. j. nie je vhodné, aby spolu vyrastali v Centre), pričom kolízny opatrovník tak činí bez akejkoľvek relevantnej skutkovej či právnej argumentácie.

Kolízny opatrovník sa vo svojom vyjadrení datovanom v januári 2020 iracionálne obmedzuje na poukazovanie na skutočnosti pred roka (február 2019), ktoré v súčasnej dobe už stratili opodstatnenie. Podľa ich názoru nie je v záujme maloletého Q., aby mu bola poskytnutá odborná diagnostika a pomoc v Centre z dôvodov uvedených kolíznym opatrovníkom (užitie liekov u maloletého vo februári r. 2019), keďže sa jedná o skutočnosti a listinné dôkazy pred roka. Podstatnou je tá skutočnosť, že maloletý Q. pravidelne navštevuje klinického psychológa - psychoterapeuta PhDr. Magdalénu Annerovú, pričom sedenia u nej mu preukázateľne pomáhajú, odrážajú sa na jeho priaznivom psychickom vývine.

Maloletý Q. pravidelne navštevuje aj psychiatra pre deti a dorast MUDr. Veroniku Rumanovú, v evidencii pedopsychiatrickej ambulancie ktorej je od marca 2015, pričom v súčasnej dobe maloletý nie je nastavený na žiadnej medikamentóznej liečbe.

Zdôraznili, že zdravotný stav maloletého Q. je dôsledne sledovaný erudovanými odborníkmi, vďaka čomu je jeho zdravotný stav v súčasnosti stabilizovaný, jeho zdravotný stav si nevyžaduje medikamentóznú liečbu, a teda nie je potrebné, aby maloletému bola poskytovaná pomoc v Centre, keďže starostlivosti v minimálne rovnakej, ak nie aj vyššej kvalite, v akej by sa mu starostlivosti dostalo v Centre, sa mu od erudovaných odborníkov dostáva aj počas žitia v pestúnskej rodine.

Maloletý Q. je v súčasnej dobe už názorovo jednotný, keď rovnaký názor o tom, že chce naďalej zotrvať v ich pestúnskej starostlivosti a nechce byť umiestnený v Centre vyjadruje bez ohľadu na ich (ne)prítomnosť.

Podľa ich názoru by bolo v rozpore s najlepším záujmom maloletého Q., aby bolo nad ním nariadené výchovné opatrenie a v najlepšom jeho záujme je, aby mohol zostať v ich pestúnskej starostlivosti. Kolízny opatrovník nekoná v záujme maloletého, keď si evidentne neuvedomuje, s akým vypätím či fyzickou a psychickou záťažou by bolo spojené každodenné dochádzanie maloletého Q. z Centra v Banskej Bystrici do R. v W. nad U., následne zo W. nad U. do U. a nad U. na futbalové zápasy a odtiaľ späť do Centra v Banskej Bystrici, kde by musel unavený z náročného cestovania riadne a plnohodnotne sa pripraviť na školské vyučovanie v nasledujúcom dni.

Kolízny opatrovník musí vždy zohľadňovať najlepší záujem maloletého dieťaťa., pričom kolízny opatrovník nedostatočne odôvodnil, z akého dôvodu sa mu umiestnenie maloletého Q. v Centre javí byť opatrením, ktoré rešpektuje najlepší záujem maloletého dieťaťa.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k vyjadreniu pestúnov 1/, 2/ navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok prvoinštančného súdu v odvolaní napadnutých výrokoch a odvolanie pestúnov 1/, 2/ „zamietol.“

Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka vyplýva, že maloletý Q. sa v súčasnosti nachádza v starostlivosti pestúnov 1/, 2/. Maloletá F. bola v období od 24. 01. 2020 do 28. 02. 2020 hospitalizovaná v Psychiatrickej nemocnici Kremnica, kde ju bol maloletý Q. navštíviť.

Maloletá F. sa s ďalším dievčaťom dňa 20. 03. 2020 nevrátili z vychádzky do Centra, preto boli hľadané políciou ako nezvestné. Maloleté boli zachytené políciou v Žiari nad U. dňa 21. 03. 2020. Riaditeľka Centra sa s pestúnmi 1/, 2/ dohodla, že maloletý Q. bude v ich starostlivosti a z ich domácnosti bude chodiť do Školy v Žiari nad U.. S pestúnmi 1/, 2/ sa dohodli, že budú v určitých termínoch chodiť do Centra a budú informovať odborný tím Centra, ako maloletý Q. po všetkých stránkach prospieva. Maloletý Q. sa týchto stretnutí nezúčastňuje. Riaditeľka Centra poukázala na to, že maloletá F. je v určitom odpore. Pestúni 1/, 2/ sa o maloletú F. zaujímajú, telefonujú jedenkrát až dvakrát do týždňa. Maloletá F. nie je v kontakte s pestúnmi 1/, 2/, ale je v kontakte s maloletým Q. om a s deťmi pestúnov 1/, 2/. Maloletá F. je ľahko manipulovateľná. V jej prípade zohráva viacero faktorov. Má iný režim ako u pestúnov 1/, 2/. Maloletá F. je v starostlivosti psychologičky ich zariadenia i pedopsychiatrickej MUDr. Rumanovej.

Maloletý Q. sa v telefonickom rozhovore s kolíznym opatrovníkom (z dôvodu obmedzení spojených so šírením koronavírusu) vyjadril, že chce zostať „tu u rodičov“ - pestúnov 1/, 2/. Doma sa učí. Na polročnom vysvedčení mal zo správania jednotku. Päťku na vysvedčení nemal. Z odborného výcviku mal trojku. Všetky vyučovacie hodiny, kedy nebol na vyučovaní, mal ospravedlnené. Aktuálne je zdravý. So sestrou F. je „tak trochu“ v kontakte. Kontaktuje sa s ňou v priemer dvakrát týždenne. Pred začiatkom šírenia koronavírusu bol s ňou v osobnom kontakte. Navštívil opakovane maloletú F. v Psychiatrickej nemocnici v Kremnici. Pred začiatkom šírenia koronavírusu hral futbal za Futbalový klub U. nad U.. V súčasnosti voľný čas trávi sledovaním televízora, na mobile, v záhrade, alebo s loptou. V domácnosti pestúnom 1/, 2/ pomáha.

Vedúca výchova Mgr. C. uviedla, že maloletá F. ušla 31. 03. 2020 z budovy polície na neznáme miesto. Do zariadenia sa nevrátila a je nahlásená ako nezvestná. Maloletá F. sa správa ako „odtrhnutá z reťaze.“ Voči nej sa správa veľmi arogantne, má prehnané sebavedomie, na adresu ostatných má hlúpe poznámky. Nič sa jej nepáči. I napriek tomu, že jej boli pripravené aktivity, tieto odmietla.

Podľa názoru kolízneho opatrovníka medzi maloletým Q. om a maloletou F. je vytvorená silná citová väzba, vyrastanie súrodencov oddelene môže mať závažné dopady na ich ďalšie prežívanie, správanie, konanie i vývin. Aktuálne nevhodné prejavy správania u maloletej F. môžu byť dôsledkom nezvládnutia situácie - odlúčenia od maloletého Q.. V období, keď súrodenci spolu vyrastali, u maloletej F. sa neprejavovali tak výrazné výchovné problémy, aké sú u nej v súčasnosti.

Maloletá F. sa prejavuje výrazne problémovými prejavmi správania, pracovníkom Centra neprejavuje primeranú úctu a nerešpektuje ich, nespokupracuje s odborným tímom v záujme starostlivosti o ňu

i jej výchovu, je ľahko manipulovateľná a ľažšie usmerniteľná, vyžaduje si dlhodobjšie odborné vedenie s intenzívnym výchovným pôsobením, s pevnými pravidlami a nastavením hraníc. Maloletá F. v „otvorenom“ režime centra nie je zvládnuteľná s použitím bežných výchovných prostriedkov, preto by bolo vhodné, aby maloletá bola dočasne umiestnená do iného zariadenia s uzavretým režimom za účelom podrobnejšieho odbornej diagnostiky a zabezpečenia odbornej pomoci.

8. Matka ani otec sa k odvolaniu pestúnov 1/, 2/ proti rozsudku prvoinštančného súdu nevyjadrili.

9. Súd prvej inštancie uznesením č.k. 27P/28/2019-162 z 20. decembra 2019 návrh pestúnov 1/, 2/ na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

V uznesení súd prvej inštancie uviedol, že pestúni 1/, 2/ sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhali uloženia povinnosti Centru, aby maloletého Q. odovzdal do ich starostlivosti. Svoj návrh odôvodnili tým, že maloletý Q. by mal vyrastať v prirodzenom rodinnom prostredí u pestúnov 1/, 2/, v ktorom žije už 11 rokov. Maloletý Q. starostlivosť Centra nevyhnutne nepotrebuje a zároveň zmenil svoj názor na to, že chce byť dočasne zverený do Centra spolu so svojou sestrou F.. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že jeho sestra je nevyspytateľná, viackrát ho sklamala, počas posledných troch mesiacov už dvakrát utiekla z Centra. Podľa názoru pestúnov 1/, 2/, ak by súd prvej inštancie ich návrhu nevyhovnel, mohlo by to mať pre vývoj maloletého Q. negatívne dôsledky na jeho psychický stav a zároveň pri spolužití s jeho sestrou by mohol začať preberať jej negatívne vzory správania, čo by mu konečnom dôsledku uškodilo.

Súd prvej inštancie poukázal na to, že vo veci samej rozhodol rozsudkom č.k. 27P/28/2019-145 zo dňa 04. 12. 2019. V rámci konania vo veci samej na pojednávaní dňa 04. 12. 2019 vykonal súd prvej inštancie výsluch maloletého Q., ktorý uviedol, že mu chýba jeho sestra maloletá F.. So sestrou komunikujú spolu cez internet, osobne sa stretli iba raz cez leto, pestúni 1/, 2/ by ho za maloletou F. vzali, ak by ich o to požiadal. U pestúnov 1/, 2/ mu je dobre. S maloletou F. by chcel byť 24 hodín denne. Je pre neho však ťažké sa rozhodnúť medzi tým, či chce byť s pestúnmi alebo s maloletou F.. Ak by pestúnom 1/, 2/ povedal, že chce byť s maloletou F., vie, že by ich týmto rozhodnutím sklamal. Pri zvažovaní, či chce byť viac s pestúnmi 1/, 2/ alebo s maloletou F., tak by radšej bol s maloletou F., aj keď aj pestúni 1/, 2/ má veľmi rád. Odkedy nie je maloletá F. 1/, 2/ u pestúnov, každý deň rozmýšľa, ako im bolo spolu dobre. Súd prvej inštancie uviedol, že si vyžiadal úplný záznam zo dňa 18. 12. 2019, ktorý spísal kolízny opatrovník, v rámci ktorého vykonal individuálny rozhovor s maloletým Q.om, počas ktorého uviedol, že očakával, že maloletá F. bude na neho v Centre čakať a nie, že z neho odíde. Vzhľadom na to, že sa jeho sestra v súčasnosti nachádza v Centre, chcel by jej pomôcť a jej dohovoriť. Verí, že jej môže pomôcť. Zároveň ešte nevie, či by chcel byť s pestúnmi 1/, 2/ alebo so sestrou, pretože má rád aj pestúni 1/, 2/, aj sestru F.. Teraz však chce pomôcť sestre a byť tam s ňou. Maloletý Q. uviedol, že sestra má kamarátku Valentínu, ktorá ju navádza na rôzne veci, a keďže svoju sestru pozná, vie, že sa dá ľahko na všeličo nahovoriť.

Súd prvej inštancie konštatoval, že spolu s návrhom síce bol predložený úradný záznam z 18. 12. 2019, avšak chýbal v ňom obsah individuálneho rozhovoru s maloletým Q.om, v ktorom vyslovil opakovane, že chce byť momentálne s maloletou F., čo je v rozpore s vyjadrením podpísaným maloletým Q.om, ktoré bolo predložené spolu s návrhom.

Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 2 ods. 1, § 367 ods. 1, 3, § 329 ods. 1 CMP.

Podľa názoru súdu prvej inštancie pestúni neboli aktívne vecne legitimovaní na podanie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, pretože uloženie výchovného opatrenia nie je zastupovaním maloletého Q. v bežnej veci. Pestúni okrem osobnej starostlivosti zastupujú maloleté deti v bežných veciach. Rodičia maloletých detí, pokiaľ ide o uloženie výchovného opatrenia maloletému Q., súhlasili, resp. sa nevyjadrili k návrhu na uloženie výchovného opatrenia, na čo súd prvej inštancie prihliadal, preto návrh pestúnov 1/, 2/ považoval za nedôvodný a zamietol ho.

Ďalej súd prvej inštancie poukázal na to, že odo dňa vyhlásenia rozsudku prvoinštančného súdu, ktoré pre krátkosť času ani nenadobudlo právoplatnosť, sa podstatné okolnosti konania nezmenili, čo vyplynulo aj z vykonaného individuálneho rozhovoru kolízneho opatrovníka s maloletým Q.om, v ktorom uviedol, že chce byť so svojou sestrou, chce jej pomôcť a dohovoriť jej. Podľa názoru súdu prvej inštancie maloletý naďalej ťažko prežíva odlúčenie od svojej sestry, medzi súrodencami pretrváva silné puto, keďže od malička spolu vyrastali. Maloletý počas pestúnskej starostlivosti sa pokúsil o samovraždu otrávaním liekmi, pričom v prepúšťacej zo správy z Psychiatrickej kliniky v Martine bolo zdôraznené, že u maloletého Q. naďalej pretrváva suicidálne riziko. Bolo preto v záujme maloletého Q., aby mu bola poskytnutá odborná diagnostika a pomoc v nevyhnutne potrebnom čase, prípadne sa odstránili príčiny

jeho správania a ak bude o to prejavovať záujem, bol opätovne vrátený do pestúnskej starostlivosti. Výchovné opatrenie bolo uložené z dôvodu, že maloletý Q. má problémy, ktoré sa môžu odraziť na jeho priaznivom psychickom vývine a ktoré je potrebné nevyhnutne riešiť, aby nezanechal trvalé následky, preto skutočnosť, že maloletá F. z Centra ušla, pričom v čase vydania neodkladného opatrenia sa už nachádzala späť v Centre, nemá žiadny vplyv na uložené výchovné opatrenie maloletému Q.. Napokon, výchovné opatrenie žiadnym spôsobom nebráni, aby sa maloletý Q. s pestúňmi 1/, 2/ kontaktoval, prípadne udržiaval s nimi styk na požadovanej úrovni.

Uznesením č.k. 27P/28/2019-223 zo dňa 24. 03. 2020 súd prvej inštancie okrem iných opravil záhlavie uznesenia prvoinštančného súdu č.k. 27P/28/2019-162 zo dňa 20. 12. 2019 tak, že doplnil zastúpenie maloletých detí Q. G. a F. G. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica.

10. Proti uzneseniu prvoinštančného súdu pestúni 1/, 2/ podali včas odvolanie. Navrhli, aby odvolací súd zrušil uznesenie prvoinštančného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, eventuálne aby zmenil uznesenie prvoinštančného súdu a vyhovel ich návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

Odvolanie odôvodnili odvolacími dôvodmi podľa ustanovenia § 365 ods. 1 a/, b/, d/, f/, g/, h/ CSP, § 62 ods. 1 CMP.

Mali za to, že názor súdu prvej inštancie týkajúci sa nemožnosti nariadenia neodkladného opatrenia na základe ich návrhu je nesprávny. I keby neboli aktívne vecne legitimovaný, súd prvej inštancie ich návrh mal vyhodnotiť ako podnet a na základe neho ex offa začať konanie o nariadenie neodkladného opatrenia a preskúmať zákonné podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia.

Zdôraznili, že maloletý Q. v dôsledku toho, že maloletá F. utiekla z Centra dňa 13. 12. 2019 a bolo po nej vyhlásené celoštátne pátranie, je z jej správania sklamaný, nechce byť zverený do ústavnej starostlivosti a naďalej chce spolu s nimi žiť v ich domácnosti.

Uvedené ich tvrdenie preukázali vyjadrením maloletého Q. zo dňa 19. 12. 2019, na čo súd prvej inštancie vôbec žiadnym spôsobom neprihliadal pri rozhodovaní.

V súdnom spise sa nenachádza žiaden listinný dôkaz o tom, že bol dňa 18. 12. 2019 vykonaný individuálny pohovor kolízneho opatrovníka s maloletým Q.om.

Súd prvej inštancie si vôľu (želanie) maloletého Q. navštevovať maloletú F. v Centre (v úmysle takýmto spôsobom udržiavať s ňou kontakt), zamenil s vôľou (želaním) maloletého Q. byť a vyrastať spolu s ňou v Centre. Ak by totiž súd prvej inštancie správne vyhodnotil názor (želanie) maloletého Q., musel by nevyhnutne dospieť k záveru, že odo dňa vyhlásenia rozsudku prvoinštančného súdu sa podstatné okolnosti konania zmenili, t.j. došlo k zmene názoru u maloletého Q. a aj k zmene okolností, ktoré viedli maloletého k zmene názoru. Tým, že sa maloletá F. zdržiavala na neznámom mieste, sklamala dôveru maloletého, pričom vzhľadom na svoje správanie nie je pozitívnym vzorom pre maloletého. Poukázali na to, že maloletá F. počas ústavnej starostlivosti zanedbávala povinnú školskú dochádzku.

Tým, že súd prvej inštancie neprihliadol pri svojom rozhodovaní na zmenený názor maloletého Q., vystavil maloletého Q. priamemu riziku ohrozenia jeho zdravého vývinu. Súd prvej inštancie pred rozhodnutím o nariadenie neodkladného opatrenia mohol nariadiť výsluch maloletého Q. za účelom zistenia jeho názoru.

Súd prvej inštancie vykonal výsluch maloletého bez ich prítomnosti. Podľa súdu prvej inštancie mal maloletý vysloviť želanie, aby pri jeho výsluchu nebola pestúnka 2/, čo sa nezakladá na pravde.

Mali za to, že nie je v záujme maloletého, aby mu bola poskytnutá diagnostika a pomoc prostredníctvom Centra. Maloletý pravidelne navštevuje klinického psychológa - psychoterapeuta PhDr. Magdalénu Annerovú, čo maloletému pomáha a odráža sa to na jeho priaznivom psychickom vývine (viď lekárka správa - nález PhDr. Magdalény Annerovej). Maloletý Q. už aj sám prejavuje záujem o psychoterapeutické stretnutia, jeho zdravotný stav sa zlepšil, čo vyjadrila i psychoterapeut.

Maloletý Q. taktiež navštevuje psychiatra pre deti MUDr. Veroniku Rumanovú a vzhľadom na aktuálny stav maloletého nie je maloletý na žiadnej medikamentóznej liečbe.

Zdravotný stav maloletého je sledovaný erudovanými odborníkmi, vďaka čomu je jeho zdravotný stav v súčasnosti stabilizovaný a nie je nevyhnutné, aby mu bola poskytnutá pomoc prostredníctvom ústavnej starostlivosti.

V zmysle ustanovenia § 54 ods. 5 ZoR má súd prihliadať aj na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencovi, avšak súd tak musí urobiť po zohľadnení všetkých okolností. V danom prípade mal súd prvej inštancie zohľadniť psychické vlastnosti - rysy, črty osobnosti maloletej F., jej sklony k

sebapoškodzovaniu a samovražedné sklony, čo súd prvej inštancie neurobil, pričom neprihliadol na reálne prítomné riziko, t.j. že ponechaním maloletého Q. v Centre maloletý môže reálne zostať v Centre sám bez svojej sestry.

Podľa ich názoru je uznesenie súdu prvej inštancie zmätočné, arbitrárne, uznesenie má vady, ktorými bolo porušené ich právo na spravodlivý proces.

11. Prokuratúra vo vyjadrení k odvolaniu pestúnov 1/, 2/ proti uzneseniu prvoinštančného súdu poukázala na to, že pestúni 1/, 2/ boli s maloletým Q.om v Centre len „na otočku,“ pretože sa tam dohodli, že cez zimné prázdniny bude maloletý Q. u pestúnov 1/, 2/ s tým, že do Centra nastúpi 07. 01. 2020, čo sa ale nestalo, pretože riaditeľka Centra umožnila maloletému Q. zostať u pestúnov 1/, 2/ a navštevovať školu, pretože to má bližšie. Ohľadne názoru pestúnov 1/, 2/ k nevyspytateľnému správaniu maloletej F. uviedla, že právny zástupca pestúnov 1/, 2 nie je ani psychiater a ani psychológ. Je pravdou, že maloletá F. zrejme nereaguje tak, ako to všetci od nej očakávajú, avšak aj skúsenosti, s ktorými si maloletá prešla, ovplyvňujú jej rozhodovanie. Je v období, kedy sa sama hľadá, hľadá čo by bolo pre ňu najlepšie, preto by bola prínosná prítomnosť jej vlastného brata.

Podľa jej názoru maloletý Q. je pod výrazným vplyvom pestúny 2/, preto by bolo vhodné, aby bol maloletý dočasne umiestnený v Centre s F., kde by odborníci z rôznych odvetví zaujali k tejto veci odborné stanoviská a zrejme by dali určité odporúčania, čo by v danom prípade bolo pre maloleté deti najlepšie.

12. Kolízny opatrovník, otec ani matka sa k odvolaniu pestúnov 1/, 2/ proti uzneseniu prvoinštančného súdu nevyjadrili.

13. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom odvolaním § 65, § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania § 385 ods. 1, 2 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravnými uzneseniami v odvolaní napadnutých výrokoch ohľadne maloletého Q. (VI., VII. výrok) a v závislom výroku o trovách konania (VIII. výrok) podľa § 389 ods. 1 písm. a/, b/ CSP zrušil, pretože neboli splnené podmienky na ich potvrdenie (§ 387 CSP) ani na ich zmenu (§ 388 CSP) a v zmysle § 391 ods. 1 CSP vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Zároveň odvolací súd uznesenie prvoinštančného súdu v spojení s opravným uznesením podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP) ani na ich zmenu (§ 388 CSP) a v zmysle § 391 ods. 1 CSP vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15. Podľa ustanovenia § 67 CMP na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

16. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre účastníka nevyplýva jeho právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že porušením práva na spravodlivý proces (§ 389 ods. 1 písm. b/ CSP) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníkov, ktoré mu poskytuje Civilný sporový poriadok a Civilný mimosporový poriadok. O procesnú vadu ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane jej procesné práva

18. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že kolízny opatrovník sa návrhom na začatie konania, datovaným ku dňu 07. 06. 2019, domáhal uloženia výchovného nariadenia nad maloletou F. a maloletým Q.om v zmysle ustanovenia § 37 ods. 3 písm. b/ ZoR. V návrhu na začatie konania kolízny opatrovník uviedol, že maloletá F. podala dňa 06. 06. 2019 trestné oznámenie pre trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby, ktorého sa mali dopúšťať pestúni 1/, 2/ voči nej a maloletému Q., pričom maloletá F.

nechce byť v pestúnskej starostlivosti. Z návrhu na začatie konania (vychádzajúc z tvrdení maloletej F.) vyplynulo, že maloletý Q. „nechce nič riešiť, lebo nechce ísť do detského domova.“ Maloletý Q. dňa 07. 02. 2019 požil sedem druhov liekov, preto ho posádka rýchlej lekárskej pomoci priviezla na detské oddelenie Všeobecnej nemocnice v Žiari nad U.. Túto skutočnosť oznámil Svet zdravia, a.s., Všeobecná nemocnica Žiar nad U. kolíznemu opatrovníkovi oznámením zo dňa 11. 02. 2019 (č.l. 48a-48c súdneho spisu).

19. V správe zo dňa 16. 09. 2019 kolízny opatrovník uviedol: „ÚPSVaR Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad U. zotrúva na podanom návrhu zo dňa 07. 06. 2019 na uloženie výchovného opatrenia v prípade mal. F.. V prípade mal. Q. svoj návrh na uloženie výchovného opatrenia berie v celom rozsahu späť a žiada konanie v tejto časti zastaviť.“ (č.l. 65-69 súdneho spisu)

Zo správy kolízneho opatrovníka ďalej vyplýva, že bol vykonaný pohovor s maloletým Q.om, pričom maloletý Q. pred kolíznym opatrovníkom uviedol, že sa má dobre. Je zdravý. Berie lieky od pedopsychiatricky MUDr. Rumanovej. Jest' mu chutí. Spí dobre. So sestrou F. nie je v kontakte. Chcel by s ňou byť v kontakte. Pestúnov 1/, 2/ („rodičov“) poslúcha. Keď niekedy neposlúcha, pestúni 1/, 2/ na neho zvýšia hlas. Keď niečo „preženie,“ skôr narobia veľký krik, akoby ho mali fyzicky potrestať. Taktiež mu zakáza ísť von. Uviedol, že nemá želanie. Na otázku sociálneho pracovníka „kde by chcel bývať?“ maloletý odpovedal: „Čo ja viem?“ Keby si mal vybrať, či ísť do ústavu, alebo ostať u pestúnov 1/, 2/ - „rodičov,“ vybral by si bývať u pestúnov 1/, 2/ - „rodičov.“ Za sestrou F. by do ústavu nešiel. Podotkol, že všetko u neho dobré. Zmeniť by nechcel nič. Keď bola maloletá F. s ním, boli stále spolu a mali dobrý súrodenecký vzťah. Aj v súčasnosti majú k sebe dobrý vzťah. Na stretnutie s F. sa teší.

Maloletý Q. uviedol, že chce ostať v osobnej starostlivosti „maminy“ i „ocina“ (pestúnov 1/, 2/). Je mu u nich dobre. Najradšej na svete má „maminu“ - X/, G. a ocina - R. G., „sestry“ (deti pestúnov 1/, 2/) -B., H., J. i svoju vlastnú sestru - F.. So sestrou F., odvtedy ako je v Centre, si len píše. Jeho želaním je, aby sestra F. sa vrátila k pestúnom 1/, 2/. Odvtedy ako je sestra F. v ústave, sú na neho pestúni 1/, 2/ rovnako prísni. Pestúni 1/, 2/ sú takí normálni. On by nechcel byť s F. umiestnený v ústave. Sestru F. by však išiel do ústavu pozrieť. Myslí si, že čo povedala sestra F. na „rodičov“, nie je pravda. Keby priateľku nemal, ani vtedy by nechcel byť s F. v ústave a ani nechce by nechcel byť zverený do osobnej starostlivosti „ocinovej“ sesternice. U „rodičov“ (pestúnov 1/, 2/) je mu dobre. V domácnosti „rodičov“ (pestúnom 1/, 2/) pomáha pri kosení trávy i pri starostlivosti o psa „Lily“. Taktiež má „služby“, ktoré má vypísané v kuchyni na automate na nápoje. S „mamou“ i „ocinom“ sa doma rozpráva o všeličom. „Ocinovi“ doma pomáha, čo „treba“. So „sestrami“ sa hrá a chodí s nimi von. V U.u nad U. i T. má veľa kamarátov. Rád počúva hudbu (rap) a to čo hrajú v rádiu. Keď má čas, posilňuje.

Vykonaným sociálnym šetrením bolo preukázané, že maloletý Q. obýva s pestúnmi 1/, 2/ i s deťmi pestúnov 1/, 2/ dvojpodlažný rodinný dom. Rodinný dom je podpivničený. Na prízemí rodinného domu sa nachádzali predsieň, kuchyňa prepojená s obývacou izbou, detská izba (ktorú užíva mal. C., WC i kúpeľňa. Na prvom poschodí rodinného domu sa nachádzali tri detské izby, kúpeľňa, WC a spáľňa.

Domácnosť je kompletne zariadená potrebným nábytkom s príslušenstvom V obydli bolo čisto a poriadok. Osobnú starostlivosť o maloletého Q. zabezpečujú pestúni 1/, 2/. Maloletý Q. vníma pestúnov 1/, 2/ ako svojich „rodičov“. Oslovuje ich „ocino“ a „mama“. Maloletý Q. deti pestúnov 1/, 2/ mima ako svojich „súrodencov“. Maloletý Q. má vybudovanú pozitívnu citovú väzbu k svojej sestre - maloletej F.. Maloletý Q. ukázal svoju detskú izbu. V nej mal detskú stenu, stoličku, rebrinu na cvičenie, pelech pre psa i ďalšie príslušenstvo. Maloletý Q. má v domácnosti pestúnov 1/, 2/ vytvorené vhodné podmienky na bývanie, spánok, oddych, učenie sa i záujmovú činnosť.

20. Pestúni 1/, 2/ vo vyjadrení datovanom ku dňu 30. 10. 2019 súhlasili so späťvzatím návrhu týkajúceho sa maloletého Q. (č.l. 102-103 súdneho spisu).

21. Na pojednávaní dňa 31. 10. 2019 kolízny opatrovník uviedol: „ Vo vzťahu k maloletému Q. svoj návrh berie v tejto časti späť z dôvodu, že s mal. Q.om bol navrhovateľ v opakovanom kontakte, pričom mal. Q. uviedol, že t. č. je u pestúnov spokojný, nechce žiadnu zmenu prostredia a vzhľadom na jeho potreby, ako aj pomery v rodine pestúnov rešpektuje názor maloletého, a preto v tejto časti teda podáva späťvzatie návrhu na uloženie výchovného opatrenia mal. Q.“ (viď Zápisnica o pojednávaní zo dňa 31. 10. 2019; č.l. 111-113 súdneho spisu).

22. Pestúni 1/, 2/ na pojednávaní dňa 31. 10. 2019 súhlasili so späťvzatím návrhu týkajúceho sa maloletého Q..

23. Prokuratúra na pojednávaní dňa 31. 10. 2019 uviedla: „Súhlasí so späťvzatím návrhu v časti ohľadom uloženia výchovného opatrenia mal. Q., nakoľko je potrebné akceptovať jeho názor a nevidí dôvod, aby bol t. č. mal. Q. odňatý z tejto pestúnskej starostlivosti.“

24. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že súd prvej inštancie zásadným spôsobom pochybil, keď nevyzval matku ani otca, či súhlasia, resp. nesúhlasia so späťvzatím návrhu kolízneho opatrovníka týkajúceho sa maloletého Q. a za tým účelom im nedoručil správu kolízneho opatrovníka zo dňa 16. 09. 2019, ktorej obsahom bolo späťvzatie návrhu týkajúceho sa maloletého Q. (č.l. 65-69 súdneho spisu). Zároveň súd prvej inštancie vôbec nerozhodol o späťvzátí návrhu na začatie konania voči maloletému Q. v zmysle ustanovenia § 29 CMP. Z obsahu spisu vyplynulo, že pestúni 1./2/ vrátane prokuratúry vyjadrili súhlas so späťvzatím návrhu kolízneho opatrovníka týkajúceho sa maloletého Q. a z obsahu spisu nevyplývalo, že by niektorý z účastníkov z vážnych dôvodov nesúhlasil so späťvzatím návrhu.

25. I napriek dispozičnému, neodvolateľnému úkonu kolízneho opatrovníka (späťvzatie návrhu týkajúce sa maloletého Q.), vyjadreniu opakovaného názoru maloletého Q. pred kolíznym opatrovníkom (viď správa kolízneho opatrovníka zo dňa 16. 09. 2019; č.l. 65-69 súdneho spisu) ohľadne jeho spokojnosti so starostlivosťou u pestúnov 1/, 2/, nezistenia žiadnych pochybení zo strany pestúnov 1/, 2/ ohľadne starostlivosti kolíznym opatrovníkom, i napriek súhlasu pestúnov 1/, 2/ a prokuratúry so späťvzatím návrhu voči maloletému Q., súd prvej inštancie vykonal dňa 04. 12. 2019 na pojednávaní výsluch maloletého Q..

26. Po prehratí zvukového záznamu z pojednávania zo dňa 04. 12. 2019 odvolací súd zistil, že maloletý Q. na začiatku svojho výsluchu uviedol, že má rád F., chýba mu, píše si cez internet, málo sa stretávajú, keďže každý majú svoj život, v júli sa s ňou stretol, nemá čas na stretnutie, avšak keby povedal pestúnom, pestúni by ho zobrali, rád by sa s ňou stretol. Na otázku zákonného sudcu, čo by chcel zlepšiť, maloletý Q. uviedol spontánne, že nič by nechcel zlepšiť. Maloletý sa taktiež vyjadril, že nič sa nezhoršilo, v škole je spokojný, je lepšie ako na základnej škole, je mu dobre, „super“ sa cíti po zdravotnej stránke.

27. Z výsluchu maloletého ďalej odvolací súd zistil, že zo strany zákonného sudcu a kolízneho opatrovníka boli opakovane položené sugestívne otázky, keď v možnostiach na výber v alternatívach už bola „podsúvaná“ alternatíva pre maloletého „výhodnejšia“, t.j. či by chcel byť spolu s F. natrvalo, či by chcel byť s F. 24 hodín denne; keby mal možnosť sa s maloletou F. stretávať, alebo s F. byť 24 hodín; keby sa mal rozhodnúť medzi pestúnmi (rodičmi) a F.; bol by s F. a s pestúnmi, či by chcel ísť k F. a upraviť styk, či by vedel ísť do Centra aj dnes, hneď; či urobil zlé rozhodnutie, ktorým by sklamal pestúnov; „dáme mu šancu rozhodnúť“, „máš na výber, je to tvoje rozhodnutie;“ aké má želanie na záver - ostať ako teraz, ísť k F. a stretávať sa s pestúnmi, s pestúnmi byť a stretávať sa s F..

28. Odvolací súd poznamenáva, že v dôsledku plnení si školských povinností, absolvovania mimoškolských aktivít a aktivít v Centre na strane maloletých detí, je nereálne, aby maloletý Q. mohol byť s maloletou F. 24 hodín denne, resp. byť natrvalo s maloletou F., teda išlo o nepravdivú informáciu poskytnutú maloletému Q. pri jeho výsluchu.

29. Maloletý Q. pod vplyvom viackrát zopakovaných otázok s identickým obsahom zo strany zákonného sudcu a kolízneho opatrovníka z odpovede, že by nič nemenil na súčasnom stave, postupne menil svoj názor, t.j. vyjadril sa, že by bol rád, keby mohol byť s maloletou F. 24 hodín denne, mali dobrý súrodenecký vzťah; rozhodnúť sa medzi maloletou F. a „rodičmi“ (pestúnmi) by bolo ťažké; keby mal možnosť stretávať sa s F. a nebyť s ňou 24 hodín denne, bolo by to nedostatočné; rád by bol s F. aj s pestúnmi, ktorí mu pomáhajú, jemu neublížovali; nevie, či by vedel ísť do Centra aj dnes; nevie, či nebolo by lepšie, keby zostal u pestúnov; asi išiel by aj dnes k F.; aj každý deň by sa stretával s pestúnmi; stretávať sa s pestúnmi 2x, 3x týždenne; byť s F. a stretávať sa s pestúnmi už dnes.

30. Pokiaľ súd prvej inštancie konštatoval, že maloletý Q. sa po skončení výsluchu rozplakal, čo len svedčí o jeho momentálnom ťažkom psychickom rozporení, ktoré môže mať viacero príčin, pričom jednou z nich nepochybne je, že mu chýba kontakt so sestrou, s ktorou až doposiaľ vyrastali v spoločnej domácnosti, odvolací súd (vychádzajúc zo zvukového záznamu z pojednávania zo dňa 04. 12. 2019) poukazuje na to, že súd prvej inštancie po tom, čo ukončil výsluch maloletého, ponechal maloletého v

pojednávacej miestnosti, pričom k plaču u maloletého Q. došlo až v dôsledku vyjadrenia pestúny 2/ po oboznámení sa s výpoveďou maloletého Q..

31. V zmysle ustanovenia § 37 ZoR výchovné opatrenia majú plniť ochrannú funkciu - napomáhať navrátenie riadneho výchovného prostredia, ktoré zabezpečí, že sa maloleté dieťa bude vyvíjať v súlade so všeobecne akceptovanými morálnymi zásadami spoločnosti.

32. Podľa názoru odvolacieho súdu skutočnosť, že maloletý Q. má vytvorený „silný“ súrodenecký vzťah so sestrou, neodôvodňuje uloženie výchovného opatrenia i maloletému Q., a to najzásadnejším spôsobom, t.j. pobytom v zariadení vykonávajúcom odbornú diagnostiku. Je potrebné pri uložení výchovného opatrenia skúmať správanie sa toho-ktorého maloletého dieťaťa zvlášť, jeho záujem a skutočnosť, že maloletá F. bola zverená do ústavnej starostlivosti, neznamená, že i u maloletého Q. má dôjsť k uloženiu výchovného opatrenia. Zároveň odvolací súd konštatuje, že z obsahu spisu nevyplýva, že by pestúni 1/, 2/ nezabezpečili vhodné výchovné prostredie pre maloletého, resp. voči maloletému Q. si neplnili svoje povinnosti vyplývajúce z ich vzťahu pestún - maloleté dieťa, resp. u maloletého Q. by sa jednalo o prípad vážneho narušenia alebo vážneho ohrozenia jeho výchovy.

33. Odvolací súd opakovane zdôrazňuje, že kolízny opatrovník zobral návrh týkajúci sa maloletého Q. späť, pričom kolízny opatrovník na pojednávaní dňa 04. 12. 2019 okrem iných uviedol, že maloletý Q. Greguš má vek 16,5 roka, na svoj vek je primerane fyzicky i psychicky vyspelý, či už v prostredí pestúnov 1/, 2/, ako aj v prostredí školy, v prostredí rovesníckej partie, resp. na verejnosti, má slušné, vzorné právanie bez výraznejších výkyvov, vedie riadny spôsob života, je žiakom 1. ročníka Súkromnej strednej odbornej školy technickej v Žiari nad U., dosahuje priemerné školské výsledky, má riadnu školskú dochádzku, po zdravotnej stránke jeho zdravotný stav je dobrý. Ako aj uviedol maloletý Q. v súčasnosti už neužíva lieky predpísané pedopsychiatričkou, je v starostlivosti klinickej psychiatričky.

34. Pokiaľ súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal z toho, že dôvodom uloženia výchovného opatrenia bolo i užitie liekov vo februári r. 2019 a vychádzal jedine z prepúšťacej správy zo Psychiatrickej kliniky v Martine, pričom súd prvej inštancie nezistoval, resp. neprihliadol na to, že maloletý Q. pravidelne navštevuje psychiatra pre deti a mládež (MUDr. Veroniku Rumanovú), klinického psychológa - psychoterapeuta (PhDr. Annerovú Magdalénu), aký je jeho aktuálny zdravotný stav, či je zdravotný stav stabilizovaný, či je potrebná medikamentózna liečba, resp. liečba iného charakteru, či indikovaná liečba je (ne) postačujúca v domácom prostredí u maloletého, či nie je u maloletého i napriek indikovanej liečbe potrebná ďalšia liečba, resp. odborná diagnostika, a to najmä dotazom na klinického psychológa - psychoterapeuta, psychiatra pre deti a mládež, ktorí poznajú aktuálny zdravotný stav maloletého, preto odvolací súd konštatuje, súd prvej inštancie vychádzal z nedostatočne zisteného skutočného stavu veci.

35. Zo zvukového záznamu z pojednávania zo dňa 04. 12. 2019 vyplýva, že zo strany zákonného sudcu boli položené otázky na maloletého, prečo maloletý Q. užil lieky, pričom maloletý Q. sa vyhýbal odpovedi na túto otázku, nechcel o tejto skutočnosti hovoriť, pretože je to „osobná vec“, nepovedal by to nikomu a bolo to už dávno, nebolo to kvôli škole, ani F., ani pestúnom, bolo to „osobné.“

36. Odvolací súd poznamenáva, že i napriek ubezpečeniu maloletého Q. zo strany prvoinštančného súdu pri jeho výsluchu, že dôvod užitia liekov nebude mať na maloletého Q. žiadne dôsledky, nemá sa čoho báť, jedným z dôvodov uloženia výchovného opatrenia bolo práve užitie liekov u maloletého Q., a to vo februári r. 2019.

37. Neuniklo pozornosti odvolacieho súdu, že maloletý Q. sa odmietol podrobiť odbornému poradenstvu v Centre zotrvať na svojom názore prezentovaným opakovane i pred kolíznym opatrovníkom (pred jeho výsluchom zo dňa 04. 12. 2020), t.j. že chce zostať v starostlivosti svojich pestúnov 1/, 2/.

38. Vychádzajúc z vyjadrení kolízneho opatrovníka k odvolaniu pestúnov 1/, 2/ proti rozsudku prvoinštančného súdu ďalej vyplýva, že maloletá F. má nevhodné správanie v Centre, opakovane utiekla z Centra, opakovane sa pokúsila v Centre o samovraždu, maloletá F. porušuje pravidlá v Centre, etické normy, a teda nielen podľa názoru pestúnov 1/, 2/ ale aj podľa názoru odvolacieho súdu správanie maloletej F. nie je pozitívnym vzorom pre maloletého Q..

39. Zároveň odvolací súd zistil, že kolízny opatrovník ústne do Zápisnice o pojednávaní zo dňa 04. 12. 2019 navrhol, aby súd prvej inštancie nariadil „24- hodinové neodkladné opatrenie“ v zmysle § 365 ods. 1 CMP, t.j. aby maloletého Q. dočasne odňal z pestúnskej starostlivosti manželov p. R. G. a p. A. G. a zveril do starostlivosti Centra pre deti a rodiny, Dom sv. Alžbety, krízového strediska, n. o., v Banskej Bystrici.

40. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie nerozhodol o návrhu kolízneho opatrovníka na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle ustanovenia § 365 CMP. Súd prvej inštancie nesprávne vyvodil, že nejde o návrh kolízneho opatrovníka na nariadenie neodkladného opatrenia, hoci kolízny opatrovník výslovne navrhol nariadiť neodkladné opatrenie, ale sa jedná o návrh podľa § 233 CSP, ktorým kolízny opatrovník žiadal vysloviť predbežnú vykonateľnosť výroku o uložení výchovného opatrenia.

41. Odvolací súd konštatuje, že primárnou povinnosťou súdu v civilnom mimosporovom konaní je postupovať tak, aby bola zaistená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov. Bez zistenia právne rozhodných skutočností nie je možné pristúpiť k procesu vyhľadávania právnej normy, resp. k jej interpretácii a následnej aplikácii na zistený skutkový stav.

42. Dokazovanie musí byť v súlade nielen s procesnými normami upravujúcimi mechanizmus zisťovania právne rozhodných skutočností, ale aj s právom účastníka na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd).

43. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súd zistí skutočný stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodne tak, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

44. Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR je požiadavka riadneho odôvodnenia rozhodnutia jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu. Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodovania súdov a vylúčiť ľubovôľu, lebo len vecne správne (zákonu celkom zodpovedajúce) rozhodnutie a náležite, t.j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie, napĺňa ústavné kritériá vyplývajúce preň z Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Rozhodnutie súdu musí obsahovať dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah povinnosti rozhodnutie riadne odôvodniť sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle všetkých okolností každej veci.

45. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravnými uzneseniami v odvolaní napadnutých výrokoch týkajúcich sa maloletého Q. (VI., VII. výrok) a v závislom výroku o trovách konania (VIII. výrok) podľa § 389 ods. 1 písm. a/, b/, CSP zrušil a v zmysle § 391 ods. 1 CSP vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

46. Úlohou súdu prvej inštancie bude po zistení, či rodičia maloletého súhlasia so späťvzatím návrhu týkajúceho sa maloletého Q. (odvolací súd podotýka, že otec sa zdržiava na adrese Ul. Gazdovská 37/7, 945 05 Komárno), rozhodnúť o späťvzatí návrhu na začatie konania kolízneho opatrovníka v zmysle ustanovenia § 29 CMP. V prípade, ak kolízny opatrovník nezoberie späť návrh na nariadenie neodkladného opatrenia týkajúceho sa maloletého spísanému ústne do Zápisnice o pojednávaní zo dňa 04. 12. 2019, súd prvej inštancie rozhodne aj o tomto návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

47. Odvolací súd zrušil uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu pestúnov 1/, 2/ na nariadenie neodkladného opatrenia v spojení s opravným uznesením podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP a v zmysle § 391 ods. 1 CSP vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

48. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vychádzajúc z nesprávneho právneho názoru, že pestúni 1/, 2/ nie sú oprávnení podať návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, t.j. nie sú aktívne vecne legitimovaní, zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa pestúni 1/, 2/ domáhali dočasného zverenia maloletého do ich pestúnskej starostlivosti po tom, ako súd prvej inštancie uložil maloletému Q. výchovné opatrenie.

49. Podľa názoru odvolacieho súdu skutočnosť, že pestúni 1/, 2/ zastupujú maloletého Q. „iba“ v bežných záležitostiach, nemá vplyv na oprávnenie pestúnov 1/, 2/ podať návrh na nariadenie neodkladného týkajúceho sa dočasného zverenia maloletého do ich pestúnskej starostlivosti, keďže na základe rozsudku prvoinštančného súdu bolo maloletému uložené výchovné opatrenie, na základe ktorého bol maloletý umiestnený v zariadení, ktoré vykonáva diagnostiku, pričom rozsudok súdu prvej inštancie bol voči maloletému predbežne vykonateľný.

50. Odvolací súd poukazuje na to, že základnou povinnosťou pestúna je povinnosť osobne sa starať o maloleté dieťa. Pod pojmom osobne sa starať o maloleté dieťa je nutné rozumieť nielen výkon samotnej starostlivosti o maloleté dieťa, ale aj výchovu maloletého dieťaťa, pričom pestún má pri výchove dieťaťa práva a povinnosti rodičov. Pestúnovi však nevznikajú rodičovské práva, pretože pestún má právo a povinnosť zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

51. V dôsledku uloženia výchovného opatrenia rozsudkom súdu prvej inštancie nastala situácia, keď pestúni 1/, 2/ nemohli vykonávať svoje práva a plniť si svoje povinnosti voči maloletému, t.j. osobne sa starať, vychovávať, zastupovať a spravovať majetok maloletého Q. v bežných veciach, preto podľa názoru odvolacieho súdu pestúni 1/, 2/ boli oprávnení podať návrh na nariadenie neodkladného opatrenia.

52. Pokiaľ súd prvej inštancie pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vychádzal z nezmeneného názoru maloletého vyjadreného pred kolíznym opatrovníkom dňa 18. 12. 2019 vychádzajúc z „úplného záznamu“ zo dňa 18. 12. 2019, odvolací súd poukazuje na to, že obsahom súdneho spisu nie je „úplný záznam“ zo dňa 18. 12. 2019 ani obsah individuálneho pohovoru kolízneho opatrovníka s maloletým Q. om vykonaný dňa 18. 12. 2019.

53. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie nerozhodol vecne správne, keď zamietol návrh pestúnov 1/, 2/ na nariadenie neodkladného opatrenia z titulu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie pestúnov 1/, 2/, avšak odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch týkajúcich sa uloženia výchovného opatrenia maloletému Q. (VI., VII. výrok) ktorý ešte nebol doručený účastníkom, preto z titulu hospodárnosti konania pred rozhodnutím prvoinštančného súdu o návrhu pestúnov 1/, 2/ na nariadenie neodkladného opatrenia, vyzve súd prvej inštancie najprv pestúnov 1/, 2/, či trvajú i po zmene okolností (zrušení rozsudku súdu prvej inštancie vo výrokoch týkajúcich sa uloženia výchovného opatrenia maloletému Q.) na návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, resp. návrh na nariadenie neodkladného opatrenia berú späť.

54. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

55. Odvolaním nenapadnuté výroky rozsudku prvoinštančného súdu týkajúce sa maloletej F. v spojení s opravnými uzneseniami (I., II., III., IV., V. výroky) zostali nedotknuté (§ 367 ods. 2 CSP).

56. V novom rozhodnutí rozhodne okresný súd i o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

57. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).
Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).
Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).
Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo

na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).